

5117 St. Clair Avenue
Published daily except Sundays and Holidays
Cleveland, Ohio

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

 33 No. 282 · Mon., Dec. 2, 1940

Danes pa je položaj drugačen in se ta proga nahaja v rokah Turčije, francoske Sirije in angleškemu vplivu pod-

ajža. go. Jeklo se električno

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Maya

Dobra puška v trdnih, varnih
je več vredna ko cela moš-
zlatnikov.

Zavil sem novo obleko v ode-
to jo privezal za sedlo ter do-
volje in praznih žepov od-
ili iz Uresa, — bogatejši za
vsakotako izkušnjo.

gostilni sem poprašal tudi
haciendi del Arroyo in zve-
da leži vzhodno od Uresa v
natih hribih ob potoku, ki
zaliva v jezerce, cel dan da
je dober jezdec do nje. Tu-
to so mi popisali tako natan-
da nisem mogel zaiti. Tudi
moteu Pruchillo, o njegovih
urah in o njegovem znače-
nem zvedel marsikaj.

Timoteo Pruchillo je
pošten človek. Prej kedaj je
eden najbogatejših v deželi.
tisti nemi, ki so v Me-
na dnevnem redu, in napa-
rarskih Indijancev so mu
škodovali. Vkljub temu
bil še vedno bogat človek.

as je imel kar več velepo-
stala mu je nazadnje le
haciendi del Arroyo. Njego-
st je bil tudi živorebrni
ki, ki pa o njem nisem nič
zvedel. Pravili so, da
daleč, zelo daleč za haciendo
njem, pustem goratem sve-
gogate dohodke da je dajal
as, pa opustili so ga, ker je
ankovalo delavcev in ker
rarski Indijanci ogrožali

izseljencem se nisem smel
il. Zaigral sem vlogo siro-
ega escritorja. Krenil sem
v hodi haciendi naproti. Da
izseljenca prehitel, o tem
dvomil. Pa tudi hotel sem
prehiteti, proučil bi bil rad
repre, govoril z hacienderom
ogledal tudi po okolici za
ienci.

IV.

Važno srečanje.
ne načrte je še pospešil do-
ki sem ga doživel spoto-

poti sami nimam kaj pove-
Sam sem potoval in svet
prav nič zanimiv. Preno-
sem v skalni dolini, ki so
dajale strme višine, na dnu
bilo vsaj toliko trave, da
napasel konj. Tisti dan ni-
rečal žive duše. Drugi
dan pa sem doživel sre-
ki je bilo za razvoj do-
važno in odločilno, sre-
čanje, ki je žal zahtevalo kri in
kone.

di sem po dolgi, ozki doli-
neskončnih ovinkih se je
do tla
gore, za katerimi je leža-
enda. Svet je bil skalnat,
otokje se je obešalo po raz-
in pomolih mršavo grmo-
ali pritlikavo drevo in kla-
živelo od mokrote, ki se je
po stenah. Pokrajina me
ominjala na daljine Bad
v Zedinjenih državah, ki
ih nekajkrat prepoval.

ali sem na doživljaje v ba-
kin gorah, na boje s Siou-
sem se z njimi tam večkrat
adel, domišljeval sem si, da
na bojni kri, pokanje pušk.
— ali je bilo res, ali sem
mo domišljeval? Strel je
neke in stotero odmeval
alovju.

stal sem in poslušal. Res je
eden strel je počil in še
spredaj v dolini, kar za
kom.
anal sem konja, pa sem se
rdo za ovinkom spet ob-
Moral sem prej pogledati,
bom imel opravka.

zajahal sem, pustil konja in
opil k oglu skale. Snel sem
ali drugi
rejni mehiškanski sombero
in pod
no sega
in pisal
po papir

glavne doline sta stala dva mo-
ška in gledala v skalovje, ki se
je dvigalo na stočiču glavne in
stranske doline.

Moška sta bila belokožec in
Indijane, puške sta imela v ro-
kah. Pravkar sta pomerila v
skale in spet ustrelila.

Na kaj ali na koga sta stre-
ljala —? Trije konji so stali v
njuni bližini, trije so torej bili.
Kje je bil tretji —?

Pomolil sem glavo do vratu
čez rob in opazil ob vnožju
skalnega ogla še tri konje, men-
da so bili mrtvi, vsaj genili se
niso. Nad konji, kakih petnajst
metrov visoko v skalah, na po-
molu, kamor je mogel priti le
dober plezalec, so čepeli tri ose-
be za skalo. Na nje sta strelja-
la belokožec in Indijane. Tudi
tisti trije so bili Indijanci, žen-
ska in dva dečka, morebiti sta
bila že dorasla mladeniča, nisem
ju dobro videl. Pušk nista ime-
la, s puščicami sta streljala na
sobražnika, ki pa ju seveda niso
dosegle.

Odrasla moška sta napadala
otroke in neoboroženo žensko.
Fej —! Takega dejanja je zmo-
žen le brezčasten človek, lopov.

Nemudoma sem moral poma-
gati dečkoma. V smrtni nevar-
nosti sta bila. Da bi pa samega
sebe kar moč malo izpostavljaj
nevarnosti, sem moral napadal-
ca iznenaditi. Prikazati sem se
moral v trenutku, ko bi izstrelil
la puške.

Vrnil sem se h konju, vzel pu-
ški iz platnene vreče in dal med-
vedarico na ramo, repetirko pa
vzel v roko ter zajahal. Tudi sa-
mokresa sem pripravil.

Počakal sem. Spet je počil
strel in še eden in že sem šinil
okoli ogla in k njima.

Zagledala sta me in obstala
kakor okamenela, tako sta bila
iznenađena.

Ogledal sem si ju.
Belokožec je bil srednje velik
in srednje močen človek, lahko

obleko običajnega mehiškega
kroja je nosil, njegov obraz
je bil oster in izrazit, eden ti-
stih, ki ga človek ne pozabi več,
če ga le samo enkrat vidi. Pi-
štola in nož sta mu tičala za pa-
som, v desnici je držal puško
enocevko, ki jo je pravkar iz-
strelil.

Rdečkožec je bil tudi po me-
hiškansko oblečen, pa je bil ra-
zoglavl, orlovo pero mu je tiča-
lo v dolgih, togih lasih. Izza pa-
su mu je gledal ročaj noža, tudi
njegova puška je bila le enocev-
ka.

"Dobro jutro, senores!" sem
pozdravil in se ustavil pred nji-
ma z repetirko v desnici. "Sta
na lovu? Na kaj pa streljata?
Pač le na divjačino?"

Nista odgovorila.
Naredil sem se, kot da sem
še pravkar zagledal mrtve ko-
nje, in se začudil:

"A tako —? Na konje stre-
ljata —? In konji so osedlani.
Torej jezdecem je namenjeno?
Kje pa so?"

Rdečkožec je hladno segel v
mošnjček s krogli in nabijal
puško. Tudi beli je nabijal pa
dejal:

"Kaj vas briga! Poberite se!
Najina zadeva vam ni nič mar!"

"Nič —? Res ne? O takih
nazorih bi se dalo marsikaj reči!
Kdork sreča na potu ljudi, ki
streljajo na ženske in otroke.

tak človek, pravim, se je dolžen
pobrigati za zadevo, če je sam
le količkaj pošten."

"Ampak kaj mu bodo odgovo-
ril —?"

"Tisto, za čemer so vprašal.
Ako je namreč eden takih, ki
znajo nastopiti s poudarkom."

Zaničljivo se je nasmjal.
"Si pač domišljujete, da ste
eden takih —?"

Rečeškožec je mirno ovijal
kroglo in jo porinil v cev.
(Dolje prihodnjici.)

1940	DEC.	1940
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH
PRIREDITEV

DECEMBER

7.—Gay Knights Club, ples v
Twilight dvorani.7.—Društvo Blejsko jezero
št. 27 SDZ priredi ples v SDD
na Waterloo Rd.14.—Sharpey's Club, ples v
Twilight dvorani.15.—Društvo Brooklyn št.
135 SNPJ praznuje 30 letnico
obstanka z banketom v Domu
zapadnih Slovencev, 6818 De-
nison Ave.22.—Božičnica mladinskega
pevskega zbora Škrjančki v
Društvenem domu na Recher
Ave.28.—Društvo Srca Jezusove-
ga SDZ, ples v Twilight dvora-
ni.31.—Slov. dom na Holmes
Ave., priredi skupno z delniški-
mi društvi plesno zabavo.31.—Društvo sv. Štefana št.
224 KSKJ priredi Silvestrov ve-
čer v dvorani sv. Nikolaja na
Superior Ave. in 36. cesti.31.—Praznovanje novega le-
ta v SND, Maple Heights.

— 1941 —

JANUARIJ

4.—Sportman's Dance v Twi-
light Ballroom, 6025 St. Clair
Ave.4.—Frances Rupert Cadets
št. 14 SZZ priredi plesno vese-
lico v Slovenskem domu na Re-
cher Ave.11.—Društvo Brooklynski
Slovenci št. 48 SDZ priredi
"Winter Frolic and Dance" na
6818 Denison Ave. v Domu za-
padnih Slovencev.11.—Društvo Danica št. 11
SDZ priredi plesno veselico v
SND na St. Clair Ave.11.—Društvo Zumberak HBZ
ples v Twilight dvorani.12.—Skupna prireditev vseh
podružnic Slov. moške zveze v
SND na St. Clair Ave.

18.—Jolly Jester's Club, ples

v Twilight dvorani.

18.—St. Vitus Boosters št. 25
KSKJ plesna veselica v SND.25.—Amigos Club, ples v
Twilight dvorani.25.—Pevski zbor Adria ples
v Slovenskem društvenem do-
mu na Recher Ave.26.—St. Vitus Holy Name
Juniors, Minstrel Show v šolski
dvorani.26.—St. Christine's Cadets
prireditev v šolski dvorani sv.
Kistine.

FEBRUAR

1.—Društvo France Preše-
ren št. 17 SDZ plesna veselica
v SND.9.—Slovenska narodna čital-
nica prireditev v SND.4 in 5.—St. Vitus Holy Name
Juniors, Minstrel Show v šolski
dvorani.22.—Skupna društva fare sv.
Vida prirede plesno veselico v
SND.

MARCH

2.—Slovenski basist John
Lube priredi koncert v SND na
St. Clair Ave.

APRIL

26.—Jolly Fishermen's Club,
ples v Twilight dvorani.

Vagoni iz stekla

November, 1937 je odpeljal
iz Liverpoola na angleškem
vlak ter se podal na turo širom
Anglije, da predoči prebival-
stvu, kaj premore tehnika. Va-
goni tega vlaka so bili razen
kolesja zgrajeni iz stekla. Tre-
ba je bilo nič manj kot 120 ti-
soč kosov posebnega stekla za
gradnjo vlaka od zunaj. V va-
gonih se je nahajala celo ko-
palna banja iz stekla.

Novembra, 1937 je odpeljal
iz Liverpoola na angleškem
vlak ter se podal na turo širom
Anglije, da predoči prebival-
stvu, kaj premore tehnika. Va-
goni tega vlaka so bili razen
kolesja zgrajeni iz stekla. Tre-
ba je bilo nič manj kot 120 ti-
soč kosov posebnega stekla za
gradnjo vlaka od zunaj. V va-
gonih se je nahajala celo ko-
palna banja iz stekla.

PODPIRAJTE SLOVENSKE
TRGOVCE

Skrivnostni tempelj v
Indiji

Zemeljska obla ima na svo-
ji površini še mnogo skrivnosti,
ki si jih sodobna znanost nika-
kor ne more razjasniti. Skriv-
nostne so piramide v Egiptu s
sfingo vred, okoli katerih se se-
daj zopet, kakor tisočletja nazaj
gledano, razvija krvava vojna,
skrivnostne so piramide v Mehi-
ki, še veno stoji Kitajski zdi, naj-
večje stavbeno delo vseh vekov
človeštva — in prav tam divjajo
strašne morije med Japonci in
Kitajci, kakor so nekoč med Hu-
ni in Kitajci ali Mongoli in Ki-
tajci, skrivnostni so zidovi v Pe-
ruju, državi, ki po štirih stoletjih
zatona vlada Inkov prihaja zo-
pet v ospredje, skrivnostna je
vsa Srednja Indija, najmanj
raziskana pa je Zadnja Indija,
morda še bolj bogata nepoja-
snjenih najdišč starih kultur in
narodov, ki so bili, pa so šli.

Zadnja Indija, to je velik azijski
polotok, na katerem so drža-
ve, kakor neodvisni Siam (neod-
visnost si je prav za prav pridobi-
le v zadnjem desetletju), prej
je bil nekakšen dvojni protektorat
Anglije in Francije). Sedaj se imenuje Siam uradno
Tailand. Dalje so tu tri mongol-
ske države francoske Indokine,
namreč Tonking, Anam in Kam-
bodža, tu je Angleška Malaka
z Burmo. Skrajni konec tega
velikega polotoka je Singapur,
največja angleška trdnjava na
svetu.

Sedaj se v svetovnem tisku
pojavi, zahteva Tailenda ali
Siam po nekaterih pokrajinah
sosednje francoske Indokine.
Predvsem zahteva Tailend ali
Siam pokrajino Angkor (ne za-
menjati s turško Angoro).

Zakaj zahteva Siam prav to
pokrajino; morda iz gospodar-
skih ali narodnostnih ozirov?
Siamci sami tvorijo neko nepre-
računljivo zmes mongolskih, in-
dijskih, to je kavkaških ali dra-
vidskih, to je črnih ter malaj-
skih narodov. Narodnostni mo-
tivi nimajo tu nobene vloge, gos-
podarskih in bližnji prihodnosti

še manj, ker je Siam sam na se-
bi tako bogate možnosti za raz-
voj, da še dolgo ne bo stremel po
gospodarski ekspanzivnosti.

Tu so po sredi versko-tradi-
cionalni motivi in vzroki. Za
zapuščeno pokrajino Angkor
sredi Malajskega velegozda bi
morda vedeli sedaj le najbolj iz-
obraženi evropski zemljepisci
strokovnjaki in to le redki, če
ne bi ta angkorski pragozd vse-
boval v svojem osrčju biser sve-
tovalne arhitekture in kiparstva,
slovito trdnjavo, tempelj ali me-
sto — kar hočete — Angkor, po
katerem ima tudi vsa pokrajina
svoje ime.

Pred desetletji niso verjeli ne
francoski osvobodilci, prav tako
ne angleški, pripovedovanju na-
ivnih malajskih domačinov, da
je tam daleč, sredi gozdovja in
ovijalk, pravo začarano mesto,
pravični grad, ves iz belega
kamna, namreč iz marmorja in
alabastra, kjer pa so sami du-
hovi in kače in do kodar ni mo-
goče priti. Združeni Francozi in
Angleži so se odpravili na pot in
po tednih je ta velika ekspedi-
cija zagledala čudovito mesto
pred seboj. Vse se je bleščalo v
snežni belini. Deviško beli zido-
vi, čudoviti okrasni in umetni-
ski izdelani kipi so krasili to ču-
dovito mesto, zgrajeno v kva-
dratu, širokem dve milj. "Du-
hovi, to so bili revni budistovski
menihi, ki so v tem zapuščenem
mestu našli svoje samotišče, ka-
če so bile res tudi tu, toda niti
kamen ni bil premaknjen s ka-
mna. Kdo je zgradil to mesto, ta
največji tempelj na svetu, to tr-
dnjavo iz marmorja in alaba-
stra? Budistovski menihi prav
gotovo ne, kipi in okrasni ne od-
govarjajo niti indijskim niti ki-
tajskim izročilom, niti kitajski,
niti indijski zapiski ne vedo nič
o tem. Leno malajsko prebival-
stvo tudi ne ve nič več, kakor da
je sredi pragozda začarani grad.

Francoski in angleški znanstve-
niki so preiskali stvarino, iz ka-
tere je sestavljena malta; po
gozdnih koreninah, po bršljanu,
ki se ovija okoli posameznih ste-
bišč, so sklepali, da bo poslopje
staro 2,000 do 3,000 let. Stare
azijske pravljice pripovedujejo
o narodu velikarov na jugu, He-
ti jim je bilo baje ime, bele polti
so bili in svetlih las, visoki, ra-
vni in neustrašeni borci, poznali
so konja prej kot drugi narodi.
Bili so izvrstni graditelji, ki so
ropali po vseh okoliških drža-
vah, nato — pa so se naenkrat
izselili neznankam.

Ali je Angkor res pradamovi-
na Indoevropejcev, naših pra-
očetov, ki so že v davnih časih
mogli zgraditi tako veličasten
spomenik svojim malikom in
svoje kulturi in katerega je ce-
lo zob časa pustil nedotaknjene-
ga? Ali je Angkor bil morda
zadnje pribežališče predzgodov-
inske azijske Atlantide, katere
zadnji ostanki so dandanes oto-
ki Nikobari in Andamani v In-
dijskem oceanu in ki se je pred
desetisoletji potopila v morje?

Kdo naj raziše to uganko te-
ga največjega arhitektonskega
spomenika na svetu, ki ga sma-
trajo Siamci za svet kraj in ga
sedaj prav zato zahtevajo od
Francozoov nazaj!

"Uradne mačke"

Malo ljudi je vedelo, da je
imela Francija — morda ima
tudi še danes — "nastavljene"
mačke, ki so po državnih tis-
karnah varovale pred podga-
nami in miši papir. Te mačke
niso imele nobene plače, toda
izdatki za hrano in za tiste, ki
so za mačke skrbeli so bili
določeni v proračunu za
državni tisk. Ko je bil še
Dunaj prestolnica neodvisne
Avstrije, je imela mestna obči-
na "uradne" mačke in če bi ka-
tera v službi postala tako stara,
da bi za službo ne bila več spo-
sobna, bi dobila primerno po-
kojnino.

Uprava midlandskih želez-
nic v Angliji ima med svojimi

uradniki osem mačk. Te mačke
moraj paziti na ogromne zabo-
je žita, ki jih železnica razpo-
šilja na razne kraje, da ne pri-
dejo blizu miši in podgane, ker
Angleži sedaj, ko so v vojni,
močno potrebujejo žita. Pra-
vijo celo, da so te mačke tako
dobro organizirane, da se nih-
če ne čudi, če začnejo stavkati.
Sedaj ko je vojna, tudi to ni
gotovo in se najbrže zavedajo,
kaj pomeni državna obramba.

Mačke so važne tudi za hla-
čilnice, kjer se hrani živ-
ljenjske potrebščine. Spočetka
se je mislilo, da temperatura
šest stopinj zadostuje za obva-
rovanje življenjskih potrebščin
pred vsako škodo. Toda poka-
zalo se je, da se podgane pri-
vadijo na vse. V nekaj mesecih
so se prav dobro počutile in
živele kakor grofjine, posebno
ker jih ni nihče preganjal.
Vsem pastem so se samo vljud-
no smejale. Pa so se zmislili,
kako bi bilo, če bi spustili ma-
čke malo v vas. Zbrali so same
junakinje, od katerih jih je
precej poginilo, ker pa jih je
ostalo, pa so bila dekleta od
fare in so pridno preganjala
svojega starega sovražnika.

Mnogo srečnejše so mačke v
Zedinjenih državah, ki pazijo
na pisma in pakete po poštah.
Nedavno je neka londonska
trdka žalovala za svojo "naj-
bolj izkušeno mačko." Mačke
morajo namreč pridno loviti
miši, ne smejo pa pri tem po-
kvariti blaga ali pa umazati.
Za to morajo mačke primerno
izuriti in ta "najboljša" mačka
se je v službi odlično držala,
za katero je trdka žalovala.
Trdka ima cel štab mačk. V
oddelku za galvanizacijo ima-
jo starino, ki je že tako izurje-
na, da se vedno umakne, ka-
dar frči naokrog žareča kovina.

IZ DOMOVINE

—Na begu pred orožniki si
je zlomil nogo.—Pri posestni-
ku Alojziju Vrhovnikarju na
Janzevi gori je bila izvršena
tatvina, katere je bil osumljen
neki Slavko Gutmacher z Jan-
zeve gore. Ko so ga orožniki
izsledili, jim je pobegnili. Ker
so ga orožniki zasledovali, je
moral hiteti. Zaradi naglice je
padel po strmini ter si pri pad-
cu zlomil nogo. Prepeljali so
ga v mariborsko bolnišnico.
Tatvino odločno taji.

—13 metrov globoko je pa-
del s podstrešja pri izvrševanju
svojega poklica 46 letni dim-
nikarski mojster in posestnik
Kovačič Josip iz Vojnika, ko
je delal pri nekem posestniku
v Šmartnem v Rožni dolini. Pri
padcu si je zlomil več reber in
dobil notranje poškodbe.

PODPIRAJTE SLOVENSKE
TRGOVCE

MALI OGLASI

Pri nas dobite

vsak pondeljek in torek sveže
jetrne in krvave klobase po 6c
vsaka, domače kislo zelje po 6c
funt. Se vljudno priporočam
vsem gospodinjam.

Anton Ogrinc

6414 St. Clair Ave.

Delo dobi

v groceriji in mesnici fant, star
nad 18 let, ki zna voziti truck;
mora imeti v tem poslu nekaj
izkušnje. Naslov se izve v ura-
du tega lista. (283)

FURNEZOV čiščenje!

Iščite moj furnez za \$4, rese-
tamo za \$12; novi deli. Vse delo
garantirano.

Mason Furnace Co.

1193 Addison Rd.

ENdicott 0487

(282)

Stanovanje se odda

obstoječe iz 3 sob, pršna kopel.
Vprašajte na 1003 E. 66. Place.
(282)

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA

Vogel St. Clair Ave. in E. 68th

ENdicott 4212

Priplujemo na dom.

Zgornja slika je bila poslana iz Londona in nam kaže sv. Mihaela katedralo v Coven-
try, katere je bila še iz 14. stoletja in je bila sedaj porušena po nemških bombah. Nepo-
škodovan je samo stolp. Ob tej priliki je bilo na stotine ljudi ubitih.

Kanadski mornarji, ki so bili rešeni s potopljenih ladje Jervis Bay so zadovoljnih
obrazov dospeli v neko kanadsko pristanišče. Z dvignjenimi palci na rokah, dajejo zna-
menje, da je vse "O. K."

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

II.—ŽENA

Ko je Kristina opazila, da misli Haftor zares, česar je prosil, ko sta tako ležala in se pogovarjala, se od osuplosti sploh ni utegnila prestrašiti ali se vsaj pošteno razjeziti. Obadva, Haftor in ona, sta bila vendar poročena, obadva sta imela otroke s svojim zakonskim drugom. Dotlej pač ni mogla za trdno verjeti, da bi kaj takega moglo biti res, da bi se kaj takega moglo zares zgoditi. Kljub vsemu, kar je bila sama storila in doživela — ne, da bi se moglo kaj takega zgoditi, tega nikdar ni verjela. Haftorja je bil vselej sam smeh, bil je živahen in sladak — ni si drznila priznati, da jo hoče zapeljati; tako resno ni mislil s tem. In vendar jo je hotel pripraviti do tega, da bi storila najhujši greh —

Zapustil je posteljo, ko mu je velela oditi — postal je krotak, toda bilo je videti, da je bolj osupel kot osramočen. In čisto neverno jo je vprašal, če zares misli, da si zakonci nikdar niso nezvesti —. Saj mora navsezadnje vedeti, kako malo je takih mož, ki bi mogli o sebi reči, da nikdar niso imeli priljezne. Ženske so morda nekoliko boljše, ali —

„Ali ste tudi takrat vsemu verjeli, kar so duhovniki pridigali o grehih in podobnem, ko ste bili še dekle?“ je vprašal. „Potem ne razumem, Kristina Lavransova, kako se je moglo zgoditi, da vas je Erlend premamili.“

Božična darila

Iz poročil, ki prihajajo iz starega kraja razvidimo, da tamkaj draginja od tedna do tedna hujše pritiska. Z draginjo narasča pa tudi pomanjkanje denarja.

Gotovo boste v teh težkih časih priskočili svojcem v domovini na pomoč in njih razveselili za praznike z darom v obliki denarne pošiljave.

Nikar ne pošiljajte denarja v pismih, mnogo ameriških pisem namreč nikdar ne pride v roke naslovnikov.

Ako želite, da bo vaša pošiljatev GARANTIRANA, hitro in točno izplačana v starem kraju onim, katerim je namenjena, tedaj se čim prej obrnite na:

August Kollander

6419 St. Clair Ave.,
v Slov. Narod. Domu,
Cleveland, Ohio

Zglasite se pri Kollanderju tudi:

KADAR želite napraviti prošnje za državljan-ske papirje,

KADAR rabite krstne ali rojstne liste iz starega kraja in,

KADAR potrebujete notarske listine ali notarski pečat.

Pogledal ji je v obraz — in njene oči so morale pač govoriti, bi se tudi za vse na svetu ne bila mogla o tem pomeniti s Haftorjem. Kajti njemu je glas kar zapel od začudenja, ko je rekel:

„Jaz sem zmerom mislil, da si ljudje kaj takega izmišljajo samo — v pesmih.“

— O tem dogodku ni bila nikomur črhnila, tudi Erlendu ne. Imel je Haftorja rad. In čeprav je bilo strašno, da so na svetu ljudje, ki morejo biti tako lahkomišelniki kot Haftor Graut — vendar ni imela občutka, da bi se to nje same kaj tikalo. Odtlej Haftor tudi nikdar več ni bil poskusil siliti vanjo — kadar sta se sešla, je samo sedel in strmela vanjo z očitnim začudenjem v svojih kot morje modrih obeh.

Ne, če je Erlend lahkomišljen, gotovo ni na ta način. In da je res tako nerazsoden? Je pomislila. Pogosto je videla, da so večasih ljudje osupnili, kadar je kaj rekel, nato pa stikali glave. V besedah Erlenda Nikulaussona je mnogokrat tičalo mnogo resnice. Nikoli pa ni videl tega, kar drugim gospodom nikdar ni izginilo izpred oči — tiste previdne, prikritke preudarnosti, s katero so drug drugega oprezovali. Erlend je imenoval spletke in se vselej zasmehal s svojim prešernim smehom, ki je ljudi malce dražil, jih pa vendar za vedno razorožil. Tudi sami so se nato smejali, ga trljali po rami in trdili, da je sicer zelo bistroviden, a tudi kratkoviden.

Nato je svoje lastne besede spet uničil z objestno in brezmiselnostjo. In ljudje so morali pri Erlendu mnogo takega požreti. Temno je žena slutila in se pri tem čutila ponižano — zakaj vsi priznavaajo njegovemu nepremišljenemu jeziku. Erlend se je dal oplasiti, kakor hitro je zadel na človeka, ki se je trdno držal svojega mnenja; — celo kadar nikakor ni mogel imeti to mnenje za pametno, se je vendar popolnoma umaknil s svojega stališča, ta umik pa je prikril s puhlim besedičenjem o onem človeku. In ljudem je bilo v zadoščenje, da ima Erlend to notranjo strahopetnost — on, ki je drugače tako nepremišljeno ravnal s svojo srečo, ki je kar gorel za pustolovščine in bil blazno drzno zaljubljen v sleherni nevarnost, proti kateri bi se moglo nastopiti z orožjem v roki. Kljub temu se jim ni bilo treba vznemirjati radi Erlenda Nikulaussona —

Prejšnjega leta je bil proti koncu zime prišel v Nidaros državni upravnik, z njim pa mladi kralj. Kristina se je bila udeležila velike svečanosti na dvoru. Tiho in dostojanstveno je sedela med gospodi iz najvišjih rodbin s svilenim ruto na glavi in najlepšim nakitom na rdeči poročni obleki. S čuječim očesom je opazovala vedenje svojega moža med gospodi, oprezovala, vlekla na uho in preudarjala — kakor je povsod oprezovala, vlekla na uho in preudarjala, kamorkoli je z Erlendom šla in kjer je opazila, da ljudje govorijo o njem.

Marsikaj je ujela. Gospod Erling Vidkunsson je bil pripravljen, zastaviti vse sile, da bi se ohranila norveška oblast gori do gandviškega morja, da bi obvarovali in zaščitili Haagoland. Toda državni svet in vitezi so bili zoper njega in niso

marali ukreniti nič resnega. Nadškof sam in duhovščina njegove nadškofije so bili pripravljeni, podpreti to stvar z denarjem — to je bila zvedela po Gunnulfu — toda drugi cerkveni možje po vsej deželi so se upirali, čeprav je šlo za vojno zoper božje sovražnike, krivce in pogane. Velikaši so rovarili zoper državnega upravnika, vsaj tukaj v trondhjemskelem okrožju. Prešlo jim je bilo v navado, da so radi malo preslišali besede zakonikov in krone, in nič kaj jim ni bilo po volji, da je gospod Erling v tem pogledu tako kosto uveljavljal duha svojega rajnega sorodnika, kralja Haakona. A to ni bil vzrok, da se Erlend ni dal tako zaposliti, kakor je bil, kolikor je mogla zdaj razumeti, namen državnega upravnika. Njegov resni in dostojanstveni nastop ga je dolgočasil — in zato se je maščeval, s tem da se je malo norčeval iz svojega močnega sorodnika.

Kristina je mislila, da zdaj razume odnos gospoda Erlinga do Erlenda. Po eni strani je državni upravnik še izza njune skupne mladosti gojil nasproti Erlendu nekakšno posebno naklonjenost, po drugi strani pa si je mislil, če se mu posreči pridobiti zase imenitnega in drznega husabyjskega gospoda, ki ima iz službe pri grofu Jakubu tudi nekaj izkušnje v vojevanju — vsekakor več kot večina drugih, ki so zmerom sedeli doma na svojih dvorih — da bi to moglo koristiti tako njegovim lastnim načrtom kakor tudi Erlendovi blaginji. Do tega pa torej ni prišlo.

Erlend je dve poletji do pozne jeseni prežal zunaj na morju, križaril v vodah dolge severne obale in preganjal s štirimi malimi ladjami, ki so plule pod njegova zastavo, gusarske ladje. V Tani, čisto zgoraj na severu, je bil stopil na suho, da bi si nabavil svežega živeža v neki novi norveški naselbini, prav tedaj, ko so se Kareli pripravljali, da bi jo oplenili — in s tisto peščico ljudi, ki so se bili z njim izkrcali, je polovil osemnajst roparjev in jih dal obesiti na sleme napol zgoralega skednja. Posekal je bil četo Rusov, ki so hoteli pobegniti v gore, je zunaj nekje med čer-

mi izpraznil več sovražnih ladij in jih zažgal. Na severu je šel glas o njegovi naglici in drznosti; njegovo moštvo iz trondhjemskega okraja in iz Mora je ljubilo svojega vodjo zaradi njegove utrjenosti in ker je bil pripravljen, deliti vse nadloge in težave življenja s svojimi ljudmi. Pridobil si je prijateljev med malimi ljudmi pa tudi med mladimi sinovi velikašev iz severnega Haalogalanda, kjer so se ljudje skorajda že privadili na to, da morajo kar sami braniti svojo obalo.

Navzlic temu pa Erlend ni pomagal državnemu upravniku, ki je koval načrte za velik križarski pohod na sever. V trondhjemskelem okraju so se sicer ljudje ponašali z njegovimi dejanji v borbi proti Rusom — če je nanesla beseda, so se radi spominjali, da je njihov rojak: No, izkazalo se je, da v mladih fantih tu ob fjordu še tiči staro kleno jedro! Toda naj je Erlend s Husabyja karkoli rekel ali storil, nikoli ni bilo nič takega, kar bi moglo zavezati odrasle in preudarne može.

Videla je, da Erlenda še vedno prištevajo k mladim. Čeprav je bil leto dni starejši kot državni upravnik. Razumela je, da je marsikomu prav, če je takšen, in če se morejo njegove besede in dejanja označiti za mišljenje in ravnanje mladega, nespametnega človeka. Na ta način se je ljudem prikupil, razvabili so ga, bahali so se z njim — kljub temu pa ga niso smatrali za zrelega moža. In videla je, kako rađe volje je bil tak, kakršnega so ga hoteli imeti njegovi stanovski tovariši.

Bil je za vojsko z Rusi, govoril je o Švedih, ki imajo z Norvežani skupnega kralja. Norveških velikašev in vitezov ne marajo priznati za enakopravne plemiče. Ali se je v katerikoli deželi, odkar svet stoji, zahtevala od plemstva vojna služba kako drugače, kot da naj jasejo svoje lastne konje in se v bitki branijo s svojim lastnim ščitom? Kristina je vedela, da je to isto, kar je njen oče takrat trdil na zboru v Vaagu, in kar je očital Erlendu, ko tega ni nič kaj mikalo, da bi se izmuznil načrtom Munana Baardssona. Ne, je rekel zdaj Erlend, in omenil mogočno ro-

dovino svojega tasta tam v gorah — predobro ve, za koga imajo švedski gospodje Norvežane. „Če ne pokažemo, za kaj smo sposobni, nas bodo kmalu utegnili imeti samo še za varovance Švedov.“

Da, so govorili ljudje, bo nekaj na tem. Nato pa se je pogovor zasukal spet na državnega upravnika. Erling mora tam gori na severu braniti svoja posestva; Kareli so v istem letu zapalili Bjarko nad glavo njegovega oskrbnika in oropali njegove kmete. Tedaj je Erlend obrnil pogovor in začel zbijati šale — da Erling Vidkunsson še misli ne na svoja posestva, o tem je prepričan.

V SPOMIN

PETE OBLETNICE SMRTI
NAŠE LJUBLJENE IN NIK-
DAR POZABljENE SOPRO-
GE, MATERE IN STARE
MATERE

MARY BECK

ki je za vedno zatisnila svoje
mile oči dne 2. decembra, 1935.

Let že pet počivaš v grobu,
draga, ljuba mamica,
nismo našli še utehe,
kar te krije jamica.

Mirno snivaj večno spanje
v kraju večnega miru,
da bi enkrat se združili,
prosi ljubemu Bogu.

Žalujoči ostali:

Frank Beck, soprog.
Frank Jr., Rudolph, August,
Joseph, Albert, sinovi; Mary,
poročena Kadunc; Julia, poro-
čena Potokar; Viktorija, poro-
čena Gombač, hčere.

Cleveland, O., 2. dec., 1940.

Ralph Kohler, star osem mesecev, je začuden pogledel New York, kamor je došel iz Lisbone. Ralph je bil rojen v času, ko so se njegovi starši mudili na obisku v Nemčiji.

Levi na sliki je kapitan Sven Olander, poveljnik švedske tovorne ladje, katere je bila v bližini, ko ja bila napadena skupina angleških trgovskih ladij. V tem boju je bila potopljena angleška ladja Jervis Bay. Švedski parnik je prišel na pomoč in pobral na krov 65 rešencev s potopljenih ladij.

Veseli, da so ostali pri življenju so ti štirje mornarji iz angleške trgovske ladje Jervis Bay, katere je bila napadena od Nemcev ter se je sama žrtvovala, da je rešila skupino drugih ladij, ki so bile na poti v Anglijo. Slika je bila posneta v neki kanadski bolnišnici.

Zaupanje

★ ★ ★

MODRI TRGOVCI
POKAŽEJO SVOJE
ZAUPLANJE V
NAKUPOVALNO
MOČ SLOVENSKEGA
NARODA V
CLEVELANDU STEM,
DA OGLAŠAJO V

Ameriški Domovini

najstarejšem slovenskem časopisu v Clevelandu

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628

HRANILNE VLOGE

TEKOČE OBRESTI PO 3%

ST. CLAIR SAVINGS & LOAN CO.

6235 ST. CLAIR AVENUE